

Î N C H E I E R E

17 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată înaintată de Procuratura Anticorupție împotriva Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, intervenient accesoriu Igor Mocan cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 05 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 30 ianuarie 2019, Procuratura Anticorupție a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, intervenient accesoriu Igor Mocan cu privire la anularea deciziei din 15 decembrie 2018 emisă în cauza nr. 148/18.

În motivarea acțiunii Procuratura Anticorupție a indicat că a examinat plângerile cet. Igor Mocanu înregistrate la data de 15 martie 2018 și drept urmare a fost emisă ordonanța din 20 martie 2018. Prin răspunsul nr. 2971 din 21 martie 2018 petiționarul a fost informat despre soluția adoptată. Răspunsul prezentat petiționarului a fost însoțit și de o traducere în limba rusă, limbă în care au parvenit plângerile acestuia.

A comunicat reclamantul că la 31 octombrie 2018 a parvenit adresarea Președintelui Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, în care acesta a invocat că la 06 august 2018, a fost primită spre examinare plângerea depusă de Igor Mocan cu privire la o presupusă discriminare, motiv din care s-a solicitat informarea despre faptul dacă petiționarul s-a adresat către procuratură cu solicitarea de a-i fi tradus actul și ce acțiuni s-au întreprins pentru a asigura traducerea acestuia.

Astfel, prin scrisoarea Procuraturii Anticorupție nr. 10254 din 02 noiembrie 2018, Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității a fost informat că petiționarul nu a solicitat traducerea, însă răspunsul expediat solicitantului a

fost tradus și în limba rusă. De asemenea, s-a explicat că Procuratura Anticorupție nu dispune de traducător.

A relatat că la 09 ianuarie 2019 în adresa Procuraturii Anticorupție a parvenit Decizia Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității din 15 decembrie 2018, emisă pe cauza nr. 148/18, prin care a fost informat că neasigurarea acomodării rezonabile a necesităților lingvistice în cadrul interacțiunii cu instituțiile publice constituie discriminare pe criteriul de limbă în exercitarea dreptului de a primi răspuns în limba adresării.

Totodată, s-a decis ca Procuratura Anticorupție să întreprindă măsurile necesare pentru a asigura tuturor persoanelor, cu care interacționează, exercitarea drepturilor prevăzute de lege, inclusiv dreptul de a primi răspuns în limba adresării.

A solicitat reclamantul admiterea cererii de chemare în judecată și anularea Deciziei Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității din 15 decembrie 2018, emisă pe cauza nr. 148/18.

Prin hotărârea din 24 aprilie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, a fost admisă cererea de chemare în judecată și a fost anulată decizia nr. 148/18 din 15 decembrie 2018 emisă de Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității în privința Procuraturii Anticorupție, ca fiind ilegală.

Prin decizia din 05 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității și a fost menținută hotărârea din 24 aprilie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani.

Pentru a concluziona astfel Curtea de Apel Chișinău a reținut că Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității are obligația de a examina plângerea în ședință cu participarea părților, care au dreptul de a prezenta probe și inclusiv de a fi asistați de un avocat. Or, îngrădirea acestui drept denotă îngrădirea dreptului la apărare, care instituie pe seama statului obligația de a respecta garanțiile unui proces echitabil.

A mai relatat instanța de apel că decizia contestată nu a fost comunicată Procuraturii Anticorupție în termenul prevăzut de lege. Astfel, Completul colegiului civil a reținut încălcarea legii de către apelant/recurent, deoarece, volumul mare de lucru nu scutește de executarea legală a obligațiilor.

De asemenea instanța de apel a specificat că instanța de fond corect a aplicat normele de drept care se referă speței, a dat apreciere completă obiectivă și sub toate aspectele probelor, iar hotărârea contestată în pricină, este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor și intereselor legale a participanților la proces.

La 18 decembrie 2019, conform ștampilei aplicate pe plicul poștal, Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 05 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei contestate, cu emiterea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel a interpretat eronat dispozițiile din actele normative care statuează că persoana, în comunicarea cu organele administrației de stat, are dreptul de a primi răspunsul în limba adresării. În viziunea instanței de apel acest drept este condiționat de solicitarea expresă din partea persoanei de a i se oferi răspunsul în limba în care a depus petiția.

Consideră recurentul că instanțele inferioare incorect au calificat acțiunea lui Igor Mocanu de contestare, în instanța de judecată a ordonanței în limba română, ca o dovadă că dânsul a luat act de conținutul documentului respectiv și l-a înțeles.

Recurentul a mai specificat că instanțele inferioare nu au aplicat legea care trebuia

să fie aplicată, aplicând o lege care nu trebuia să fie aplicată.

La 05 februarie 2020, Curtea Supremă de Justiție a expediat participanților la proces copia recursului depus de Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, împotriva deciziei din 05 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

La 17 februarie 2020 Procuratura Anticorupție a depus referință la cererea de recurs, prin care a solicitat respingerea recursului și menținerea deciziei instanței de apel.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

Conform art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Examinând recursul depus de Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) și (2) lit. d) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere. Recursul se declară inadmisibil în special când: a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 245 alin. (1).

Astfel, potrivit art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Din actele cauzei rezultă că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 05 noiembrie 2019.

Totodată, din materialele dosarului și anume procesul-verbal al ședinței de judecată, rezultă că la pronunțarea dispozitivului deciziei Curții de Apel Chișinău din 05 noiembrie 2019, reprezentantul Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, a fost prezent (f.d. 140-142).

În acest context, este de menționat că în corespundere cu prevederile art. 223 din Codul administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art. 96-114.

Prin prisma art. 96 alin. (1) din Codul administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor.

În același timp art. 33 din Codul administrativ, prevede că comunicarea interinstituțională și comunicarea cu participanții sau cu publicul în cadrul procedurii administrative se face prin orice mijloc (verbal, poștă, telefon, fax, poștă electronică etc.),

acordându-se prioritate mijloacelor care asigură o mai mare eficiență, rapiditate și economie de costuri.

Prin urmare, se atestă că decizia din 05 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată reprezentantului Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității în momentul pronunțării acesteia, însă, recursul a fost depus abia la 18 decembrie 2019, contrar art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, ceea ce denotă că a fost depus peste termenul de 30 de zile de la notificare.

În această ordine, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că în conformitate cu art. 24 alin. (1) Cod administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Mai mult, este de menționat că potrivit jurisprudenței Curții Europene, participanții procesului de judecată urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

În conformitate cu art. 36 alin. (2) Cod administrativ, instanțele de judecată competente aplică principiul supremației dreptului cu luarea în considerare a jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului.

Sub acest aspect, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reiterează că Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității a cunoscut despre decizia din 05 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, și prin urmare, avea obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (Van Harn vs Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a proteja drepturile sale de acces la instanță, fapt ignorant cu desăvârșire, care în consecință a generat omiterea termenului prescris la art. 245 alin. (1) Cod administrativ.

Conform art. 65 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

Astfel, termenul de declarare a recursului poate fi restabilit, dacă persoanele îndreptățite prezintă probe veridice ce confirmă imposibilitatea depunerii acestuia în termen.

La caz, recurentul Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității nu a depus cerere privind repunerea recursului în termen în sensul art. 65 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, și nici nu a prezentat probe concludente și pertinente în vederea argumentării omiterii termenului legal, motiv din care recursul necesită a fi declarat inadmisibil.

Or, în cazul acceptării unui recurs tardiv se va încălca principiul securității raporturilor juridice, garantat de art. 6 și preambulul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului, ceea ce este inadmisibil.

Reieșind din considerentele menționate și având în vedere că recursul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia în temeiul art. 246 alin. (2) lit. d) din Codul administrativ, de a declara inadmisibil recursul depus de Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității.

În conformitate cu art. 193, art. 230, art. 245 alin. (1), art. 246 alin. (1) și (2) lit. d) și art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh